35851 Wijziging van de Wet Huis voor klokkenluiders en enige andere wetten ter implementatie van Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 (PbEU 2019, L 305) en enige andere wijzigingen

Nr. 76 Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 november 2026

Tijdens het tweeminutendebat Klokkenluiders van 21 januari 2025 heeft uw Kamer de motie van de leden Van Nispen en Chakor[1] aangenomen. Deze motie verzoekt de regering uitvoering te geven aan de in 2020 aangenomen motie-Van Nispen[2]. Deze motie verzocht bij het Huis voor Klokkenluiders (hierna: het Huis) een systeem van nummerherkenning toe te passen. Voor advocaten wordt een vergelijkbaar systeem toegepast. Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, dat ik deze motie niet zal uitvoeren.

Ik deel met uw Kamer dat klokkenluiders en hun onthullingen van groot maatschappelijk belang zijn. Door het aan het licht brengen of voorkomen van misstanden dragen zij bij aan het maatschappelijk welzijn. Het melden van een vermoeden van een misstand kan zwaar zijn en diep ingrijpen in het leven van een klokkenluider.

Het Huis vervult een belangrijke taak richting (potentiële) melders. Het Huis adviseert en ondersteunt melders in het meldproces en onderzoekt misstanden. Hierbij is een belangrijke waarborg dat melders in vertrouwelijkheid contact met het Huis kunnen opnemen.

Om, in het geval er telefoontaps zijn geplaatst in het kader van een strafrechtelijk onderzoek, vertrouwelijkheid bij telefoongesprekken desalniettemin te borgen bestaat de reguliere geheimhoudersprocedure[3] en als bijzondere uitwerking hiervan het systeem van nummerherkenning. De motie vraagt om toepassing van het nummerherkenningssysteem voor het Huis. In uw Kamer zijn zorgen geuit dat er niet voldoende waarborgen zouden zijn om te borgen dat melders in hun contact met het Huis niet afgeluisterd kunnen worden.

Het verzoek in de motie leg ik zo uit dat het telefoonnummer van het Huis in het systeem van nummerherkenning van de politie, waarin de telefoonnummers van alle advocaten zijn opgenomen, wordt toegevoegd.[4] Dit zou betekenen dat op het moment dat een persoon die onder de tap staat telefonisch contact opneemt met het Huis, het gesprek automatisch niet kan worden meegeluisterd en opgenomen. Deze telefoongesprekken blijven hierdoor buiten het bereik van opsporingsdiensten, waardoor deze niet in een strafproces kunnen worden gebruikt.

---

[1] Kamerstukken II 2024-2025, 35851, nr. 69.
[2] Kamerstuk 28844, nr. 206.
[3] Artikel 126aa van het Wetboek van Strafvordering.
[4] N.b. De telefoonnummers van Meld Misdaad Anoniem en van Team Nationale Inlichtingen zijn ook in het nummerherkenningssysteem opgenomen. Beide staan ten dienste van de opsporing en zijn daarmee in deze context niet relevant.

Ik heb gelet op de zorgen van uw Kamer onderzocht of de bestaande mogelijkheden om melders te beschermen afdoende en met voldoende waarborgen omkleed zijn. Bij de verkenning van de mogelijkheden ben ik bevestigd in mijn beeld dat de toepassing van de huidige geheimhoudersprocedure voldoende waarborgen biedt voor vrij en vertrouwelijk telefonisch contact tussen melders en het Huis. Ook bestaan er andere contactmogelijkheden waar geen afluisterrisico bestaat tussen een melder en het Huis. Reeds hierom zie ik geen aanleiding om het nummerherkenningssysteem uit te breiden. Ik licht dat graag hieronder nader toe.

De geheimhoudersprocedure

Sinds 2023 wordt op de telefonische communicatie tussen melders en adviseurs van het Huis de reguliere geheimhoudersprocedure toegepast.[5] Deze geheimhoudersprocedure wordt in beginsel alleen toegepast op beroepsgroepen die in de rechtspraak als verschoningsgerechtigden zijn aangewezen. Voorbeelden hiervan zijn artsen en notarissen. In 2023 is hierop een uitzondering gemaakt en wordt deze procedure ook toegepast op de afdeling Advies van het Huis, omdat het belang van vertrouwelijk telefonisch contact tussen (potentiële) melders en het Huis dermate belangrijk werd gevonden.

Voordat ik de geheimhoudersprocedure nader toelicht is het belangrijk om te melden dat voordat een tap in het kader van een strafrechtelijk onderzoek kan worden ingezet, er sprake moet zijn van een verdenking van een ernstig strafbaar feit en een voorafgaande machtiging van een rechter-commissaris vereist is.[6] Een telefoontap kan dus niet zomaar worden ingezet.

In het spaarzame geval dat iemand die onder de tap staat contact zou opnemen met het Huis, wordt ook dat gesprek opgenomen. Vervolgens wordt door een opsporingsambtenaar beoordeeld of mogelijk sprake is van een geheimhoudersgesprek. Indien dit wordt vermoed, wordt de opname afgeschermd en na een nadere beoordeling zo nodig vernietigd. Indien het gesprek overige informatie bevat die de officier van justitie wil gebruiken in het strafrechtelijk onderzoek, is daarvoor eerst een (nieuwe) machtiging van de rechter-commissaris nodig. Met deze onafhankelijke rechterlijke toets wordt voorkomen dat onterecht geheimhoudersinformatie in strafdossiers terechtkomt. Daarmee wordt enerzijds een veilige en vertrouwelijke melding van een misstand en anderzijds de waarheidsvinding in het strafproces gewaarborgd.

Het waarborgen van vertrouwelijk contact bij verschoningsgerechtigden alsmede het Huis wordt via deze geheimhoudersprocedure geborgd. Deze procedure functioneert naar behoren in de praktijk.

Daarnaast bestaan er ruime mogelijkheden om met het Huis vrij en vertrouwelijk in contact te treden waarbij geen afluisterrisico bestaat voor melders. Om drempels weg te nemen kunnen (potentiële) melders in contact treden met het Huis door een gesprek op locatie, via een beveiligde link op de website van het Huis, anoniem via een vertrouwenspersoon of advocaat of per post. Dit wordt versterkt door de geheimhoudingsplicht die op medewerkers van het Huis rust.[7]

---

[5] Kamerstukken II 2022-2023, 28844, nr. 206.
[6] Artikel 126m van het Wetboek van Strafvordering.
[7] Artikel 1a Wet bescherming klokkenluiders.

Deze plicht ziet onder meer op de identiteit van de melder en informatie waaruit die identiteit kan worden afgeleid.

Tot slot is goed om te melden dat sinds het begin van de toepassing van de

geheimhoudersprocedure in 2023 er bij de liaison officier van justitie voor het Huis geen zaken bekend zijn waarin een verdachte die onder de tap stond telefonisch contact met het Huis had. Het risico dat vertrouwelijke informatie in strafdossiers terechtkomt, is daarmee zeer beperkt.

Bovenstaande laat zien dat er reeds voldoende mogelijkheden en waarborgen bestaan voor melders om zich vrij en vertrouwelijk en zonder afluisterrisico tot het Huis te kunnen wenden. Om de melder te sterken om een misstand te melden wil ik wél inzetten op het vergroten van de kenbaarheid van de huidige mogelijkheden.

Het nummerherkenningssysteem

Over het nummerherkenningssysteem geef ik nog een verdere toelichting. Een ruimhartige toevoeging van telefoonnummers aan het systeem van nummerherkenning kan de waarheidsvinding ernstig belemmeren. Toepassing dient beperkt te blijven tot uitzonderingsgevallen. Toepassing is daarom alleen gerechtvaardigd indien de noodzaak is aangetoond en juridische waarborgen tegen misbruik aanwezig zijn, zoals bij advocaten het geval is. Ik ga daar hieronder verder op in.

Het is een essentieel en fundamenteel beginsel van onze rechtsstaat en van het strafprocesrecht dat een verdachte vrij en vertrouwelijk met zijn advocaat over strafrechtelijk relevante informatie kan spreken. Gesprekken tussen personen die onder de tap staan en een advocaat komen in de praktijk vaak voor, aangezien (strafrecht)advocaten, uit de aard van hun werk, veelvuldig contact met verdachten in strafzaken onderhouden. In het verleden kwam het voor dat door administratieve fouten vertrouwelijke communicatie tussen advocaten en cliënten in strafdossiers terechtkwam, waardoor dit beginsel werd geschonden.[8] Invoering van het nummerherkenningssysteem was noodzakelijk om dit te voorkomen. Anders dan binnen de advocatuur is de kans dat een (potentiële) klokkenluider tevens een verdachte is, tegen wie het Openbaar Ministerie een verdenking heeft die het plaatsen van een tap rechtvaardigt, in de praktijk zeer klein. Zoals al aangegeven zijn er sinds de toepassing van de geheimhoudersprocedure in 2023 geen zaken bekend waarin een verdachte die onder de tap stond telefonisch contact met het Huis had. De noodzaak tot toepassen bij het Huis ontbreekt daarom.

Bovendien was het mogelijk om het systeem van nummerherkenning voor de advocatuur in te voeren omdat ten aanzien van deze beroepsgroep verschillende waarborgen ter voorkoming van misbruik van het systeem van nummerherkenning gelden. Zo gelden voor de advocatuur door de eigen beroepsorganisatie opgestelde gedragsregels en is er een wettelijk systeem van tuchtrecht om naleving van deze gedragsregels te handhaven. Deze waarborgen tegen misbruik van het systeem van nummerherkenning gelden niet ten aanzien van het Huis, terwijl dit wel noodzakelijk is om misbruik van het systeem van nummerherkenning te voorkomen. Het belang daarvan is groot, nu een

[8] Kamerstukken 2008-09, nr. 30517, nr. 8, p. 2.

fundamenteel uitgangspunt van het strafproces, namelijk de waarheidsvinding, in het geding is.

Met de uitbreiding van het systeem van nummerherkenning, ontstaat ten slotte het risico van een glijdende schaal. Mogelijk zullen ook andere verschoningsgerechtigde beroepsgroepen, zoals artsen en notarissen, toepassing verlangen. Dit zou de waarheidsvinding in strafzaken extra belemmeren.

Alles afwegende kies ik ervoor om de motie niet uit te voeren en niet over te gaan tot toepassing van het nummerherkenningssysteem bij het Huis. Een ruimere toebedeling van het nummerherkenningssysteem kan de waarheidsvinding in het strafproces ernstig belemmeren en er zijn geen waarborgen ter voorkoming van misbruik (zoals bij advocaten). Bovendien laat voorgaande zien dat er diverse mogelijkheden en waarborgen voor melders zijn om zich vrij en vertrouwelijk en zonder afluisterrisico tot het Huis te kunnen wenden.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
P.E. Heerma